

Čtení exekučních plánů

Prague PostgreSQL Developer Day 2023 / 31.1.2023

Tomáš Vondra

tomas.vondra@2ndquadrant.com / tomas@pgaddict.com

© 2020 Tomas Vondra, under Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/

Agenda

- úvod a trocha teorie
 - princip plánování, výpočet ceny
- praktické základy
 - EXPLAIN, EXPLAIN ANALYZE, ...
- základní operace, varianty
 - skeny, joiny, agregace, ...
- obvyklé problémy

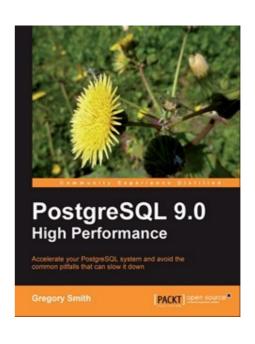
Zdroje

PostgreSQL dokumentace

- Row Estimation examples
 http://www.postgresql.org/docs/devel/static/row-estimation-examples.html
- EXPLAIN
 http://www.postgresql.org/docs/current/static/sql-explain.html
- Using EXPLAIN
 http://www.postgresql.org/docs/current/static/using-explain.html

PostgreSQL 9.0 High Performance

- Query optimization (p. 233 296)
 - planning basics, EXPLAIN usage
 - processing nodes
 - statistics
 - planning parameter

Proč se o plánování starat?

- SQL je deklarativní jazyk
 - popisuje pouze požadovaný výsledek
 - volba postupu jeho získání je úkolem pro databázi
- Porozumění plánování je předpoklad pro
 - pochopení limitů databáze (implementačních, obecných)
 - definici efektivní DB struktury
 - analýzu problémů se stávajícími dotazy (pomalé, OOM)
 - lepší formulaci SQL dotazů

Plánování jako optimalizace

- hledáme "optimální" z ohromného množství plánů
 - Mají se použít indexy? Které?
 - V jakém pořadí a jakým algoritmem se mají provést joiny?
 - Které podmínky se mají vyhodnotit první?
- koncovým kritériem je čas běhu dotazu
 - strašně špatně se odhaduje a modeluje
- namísto toho se pracuje s "cenou"
 - vyjadřuje nároky daného plánu na prostředky (CPU, I/O)
 - čím méně operací musím udělat, tím rychlejší dotaz
 - založeno na statistikách tabulek / indexů a odhadech

Cost proměnné

- udávají cenu některých "základních" operací
- celková cena se z nich vypočítává
- I/O operace jsou výrazně nákladnější
- seq_page_cost = 1.0
- random_page_cost = 4.0
- cpu_tuple_cost = 0.01
- cpu_index_tuple_cost = 0.005
- cpu_operator_cost = 0.0025
- parallel_setup_cost = 1000.0
- parallel_tuple_cost = 0.1

sekvenční čtení stránky (seq scan)

náhodné čtení stránky (index scan)

zpracování řádky z tabulky

zpracování řádky indexu

vyhodnocení podmínky (WHERE)

spuštění paralelních workerů

kopírování řádky z worker procesu

Ukázka výpočtu ceny

hledáme "optimální" z ohromného množství plánů

```
SELECT * FROM tabulka WHERE sloupec = 100
```

- rozložíme na základní operace
 - sekvenční čtení tabulky stránka po stránce (8kB)
 - parsování řádek z tabulky
 - vyhodnocení podmínky na každé řádce
- např. tabulka má 1.000 stránek a 10.000 řádek

```
cena = 1000 * seq_page_cost +
    10000 * cpu_tuple_cost +
    10000 * cpu_operator_cost
```

Ukázka výpočtu ceny

• hledáme "optimální" z ohromného množství plánů

SELECT * FROM tabulka WHERE sloupec = 100

tabulka má 1.000 stránek a 10.000 řádek

cvičení: 01-vypocet-ceny.sql

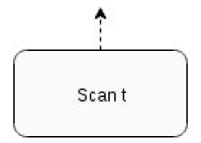
Cena vs. čas

- víceméně virtuální hodnota
 - vyjadřuje nároky daného plánu na prostředky (CPU, I/O)
 - korelace s časem, ale nelineární vztah
- stabilita vzhledem ke vstupním parametrům
 - malá změna v selektivitě podmínek / odhadech => malá změna ceny
- stabilita vzhledem k času
 - malá změna ceny => malá změna času
 - vzhledem k času

Toto činí cost-based plánování odolné vůči nepřesným odhadům.

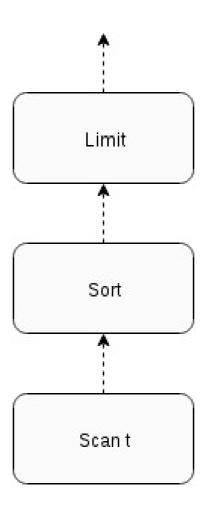
Plán jako strom

```
SELECT * FROM t;
```


Plán jako strom

SELECT * FROM t ORDER BY a LIMIT 10;

Plán jako strom

SELECT * FROM t1 JOIN t2 ON (...) JOIN t3 ON (...) Join (t1:t2):t3 Join t1:t2 Scant3 Scant1 Scant2

- plánovač potřebuje odhadovat
 - velikosti tabulek (skeny)
 - velikosti mezivýsledků (vstupy vnitřních uzlů)
 - selektivitu podmínek (kvůli mezivýsledkům)
- databáze si udržuje statistiky o datech
 - pg_class (centrální katalog, obsahuje velikost relací)
 - pg_statistic (systémový katalog se statistikami sloupců)
 - pg_stats (pohled na pg_statistic, určeno pro lidi)
 - pg_statistic_ext, pg_statistic_ext_data (vícesloupcové statistiky)
 - pg_stats_ext (pohled na pg_statistic_ext, určeno pro lidi)
- neplést s "runtime" statistikami o provozu (pg_stat_*)

- pg_class statistiky pro relaci jako celek
 - relpages počet stránek relace (8kB bloky)
 - reltuples počet řádek (nedpovídá COUNT(*))

- pg_stats (pg_statistic) statistiky na úrovni sloupců
 - avg width průměrná šířka hodnot (v bytech)
 - n_distinct počet různých hodnot ve sloupci (GROUP BY)
 - null_frac podíl NULL hodnot ve sloupci
 - **correlation** korelace hodnot s pořadím v tabulce
 - most_common_values, most_common_freqs
 - nejčastější hodnoty a jejich frekvence (MCV)
 - histogram_bounds
 - equi-depth histogram (přihrádky reprezentují stejné % hodnot)
 - jenom hodnoty které se nevešly na MCV list

```
CREATE TABLE t3 (a INT, b INT, c INT, d INT);
INSERT INTO t3
     SFI FCT
            mod(i,50), -- 50 hodnot (uniform)
            mod(i,1000), -- 1000 hodnot (uniform)
            1000 * pow(random(),2), -- 1000 hodnot (skewed)
            (CASE WHEN mod(i,3) = 0 THEN NULL ELSE i END)
FROM generate series(1,1000000) s(i);
ANALYZE t3;
SELECT a, COUNT(*) FROM t3 GROUP BY 1 ORDER BY 1;
SELECT * FROM pg_stats WHERE tablename = 't3' AND attname = $1;
```

cvičení: 02-statistiky.sql

Rozšířené statistiky

- pg_stats_ext (pg_statistic_ext)
- statistiky pro kombinace (korelovaných) sloupců
- několik typů statistik
 - ndistinct
 - funkcionální závislosti
 - mcv
- volitelné, nutno definovat pomocí CREATE STATISTICS
- neumí joiny (zatím)

EXPLAIN

- zobrazí exekuční plán dotazu (nespustí ho)
- v plánu jsou uvedeny ceny a odhady počtu řádek

```
EXPLAIN SELECT SUM(a.id) FROM a,b WHERE a.id = b.id;
```

QUERY PLAN

```
Aggregate (cost=58.75..58.76 rows=1 width=4)
-> Hash Join (cost=27.50..56.25 rows=1000 width=4)
Hash Cond: (a.id = b.id)
-> Seq Scan on a (cost=0.00..15.00 rows=1000 width=4)
-> Hash (cost=15.00..15.00 rows=1000 width=4)
-> Seq Scan on b (cost=0.00..15.00 rows=1000 width=4)
```

- plán má stromovou strukturu
- listy jsou tradičně skeny tabulek, výše jsou operace

cvičení: 03-explain-analyze.sql

EXPLAIN

- každý uzel má dvě ceny
 - počáteční (startup) do vygenerování první řádky
 - celkovou (total) do vygenerování poslední řádky

QUERY PLAN

```
Aggregate (cost=58.75..58.76 rows=1 width=4)
-> Hash Join (cost=27.50..56.25 rows=1000 width=4)
Hash Cond: (a.id = b.id)
-> Seq Scan on a (cost=0.00..15.00 rows=1000 width=4)
-> Hash (cost=15.00..15.00 rows=1000 width=4)
-> Seq Scan on b (cost=0.00..15.00 rows=1000 width=4)
```

- např. Hash Join má "startup=27.50" a total="56.25"
 - očekávaný počet řádek je 1000, průměrná šířka 4B

EXPLAIN ANALYZE

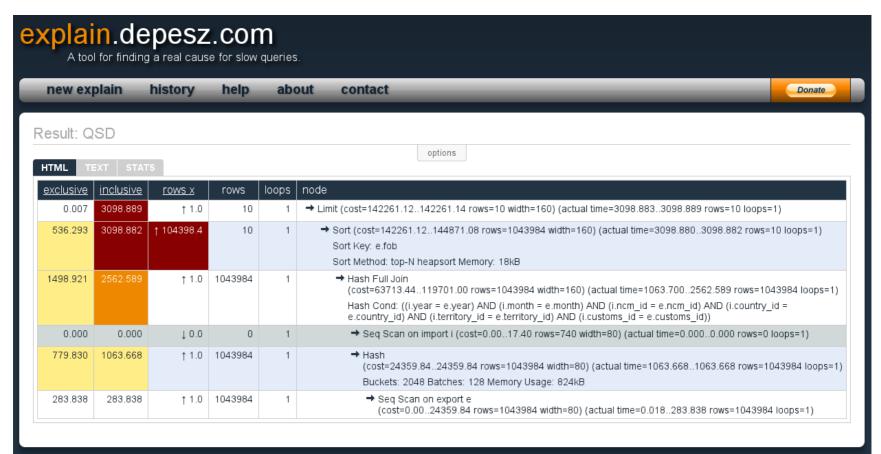
- jako EXPLAIN, ale navíc dotaz provede a vrátí také
 - reálný čas (opět startup/total, jako v případě ceny)
 - skutečný počet řádek, počet opakování

```
EXPLAIN ANALYZE SELECT SUM(a.id) FROM a,b WHERE a.id = b.id;
```

QUERY PLAN

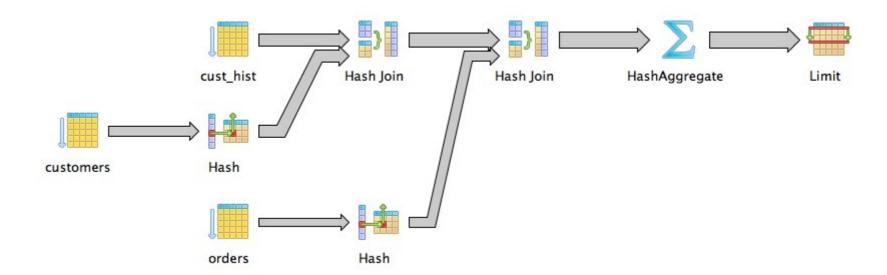
explain.depesz.com

- zachovává strukturu z EXPLAIN (ANALYZE)
- vytáhne podstatné informace, zvýrazní problémy (statistiky, doba běhu)
- dobrý sdílení exekučních plánů např. po mailu / chatu
- http://explain.depesz.com/

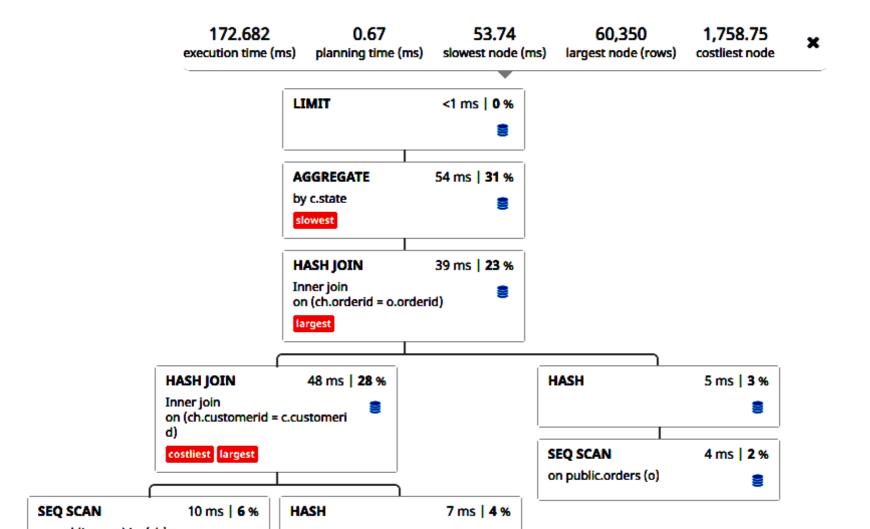
PgAdmin

- pohled založený na "toku" dat mezi operacemi
- stromová struktura, nicméně tok "zleva doprava"
- znázornění počtu řádek pomocí šířky spojnice

pev (Postgres EXPLAIN Visualizer)

- jasně ukazuje stromovou strukturu
- http://tatiyants.com/pev/

pg_test_timing

- instrumentace v EXPLAIN ANALYZE není zadarmo
- často se stává že měření času má značný overhead
 - dotaz pak běží např. 10x déle a mění se poměr kroků
 - závisí na HW/OS
- možnost otestovat nástrojem v PostgreSQL

histogram, cílem je mít >90% pod 1 microsec

Obvyklé problémy

Soustřeďte se na operace s ...

- velkou odchylkou odhadu počtu řádek a reality
 - chyby menší než o řád jsou vesměs považovány za malé
 - skutečným problémem jsou odchylky alespoň o řád (10x více/méně)
- největším proporcionálním rozdílem mezi odhadem a reálným časem
 - např. uzly s cenami 100 a 120, ale časy 1s a 1000s
 - může ukazovat na nevhodné hodnoty cost proměnných, nebo selhání plánovače, např. v důsledku neodhadnutí efektu cache
- největším reálným časem
 - plán může být naprosto v pořádku za daných podmínek optimální
 - např. vám tam můžech chybět index nebo ho nejde použít kvůli formulaci podmínky, apod.

Neaktuální statistiky

- pokud plánovač nemá statistiky (pg_stats), používá "default" odhady (např. 33%)
- stává se také že statistiky jsou neaktuální např. po aktualizaci velké části dat
- opraví se buď ručním ANALYZE nebo vyřeší autovacuum

cvičení: 04-neaktualni-statistiky.sql

Neodhadnutelné podmínky

```
ANALYZE a;
EXPLAIN SELECT * FROM a WHERE i*i < -1;
                       QUERY PLAN
 Seg Scan on a (cost=0.00..207.00 \text{ rows}=3600 \text{ width}=4)
               (actual time=1.180..1.180 rows=0 loops=1)
   Filter: ((i * i) < (-1))
   Rows Removed by Filter: 10000
 Total runtime: 1.193 ms
plánovač není schopen odhadovat komplexní výrazy (použije default)
 někdy jde přepsat na odhadnutelnou podmínku

    odstrašující příklad: "datum::text LIKE '2012-08-%'"

  přepis např. "datum BETWEEN '2012-08-01' AND '2012-09-01'"
```

CREATE TABLE a AS SELECT i FROM generate series(1,10000) s(i);

někdy lze manuálně provést "inverzi"

cvičení: 05-komplexni-podminky.sql

- např: "i*i <= 100" => "i BETWEEN -10 AND 10"

Korelované sloupce

- odhazy kobinace podmínek založeny na předpokladu nezávislosti
 - selektivita kombinace je součin jednotlivých selektivit
- každá podmínka má selektivitu ~1/1000 = 0.001
 - 0.001 x 0.001 = 0.000001 jeden řádek, ale i=j (závislost)

cvičení: 06-korelovane-sloupce.sql

Špatný odhad n_distinct

- odhad počtu různých hodnot překvapivě patří k nejtěžším problémům
- většinou sedí, ale pro nějak "divné" databáze může dojít k chybám
- n_distinct není přímo vidět, projevuje se přes "rows" (např. v agregaci)

- v extrémních případech může vést až k "out of memory" chybám
- statistiku lze ručně opravit pomocí "ALTER TABLE ... SET n_distinct ..."

Prepared statements

- chceme ušetřit na plánování (včetně odhadu kardinalit apod.)
- vede na generický plán
 - nemůže používat konkrétní hodnoty parametrů, používá "nejčastější"
 - pro netypické hodnoty může dávat neoptimální plány
- od 9.2 se chová trochu jinak (kontroluje hodnoty a případně přeplánuje)

cvičení: 07-prepared-statements.sql

Obtížné joiny

- joiny jsou jedny z nejdražších a nejhůře odhadnutelných operací
- tabulka obsahující jen sudé hodnoty

```
CREATE TABLE a AS SELECT 2*i AS i FROM gs(1,100000) s(i);

EXPLAIN SELECT * FROM a a1 JOIN a a2 ON (a1.i = a2.i);

QUERY PLAN

Hash Join (cost=2693.00..6136.00 rows=100000 width=8)

Hash Cond: (a1.i = a2.i)

-> Seq Scan on a a1 (cost=0.00..1443.00 rows=100000 width=4)

-> Hash (cost=1443.00..1443.00 rows=100000 width=4)

-> Seq Scan on a a2 (cost=0.00..1443.00 rows=100000 width=4)
```

cvičení: 08-komplikovane-jony.sql

Obtížné joiny

- joiny jsou jedny z nejdražších a nejhůře odhadnutelných operací
- změňme trochu podmínku (sudý = lichý)

```
CREATE TABLE a AS SELECT 2*i AS i FROM gs(1,100000) s(i);

EXPLAIN SELECT * FROM a a1 JOIN a a2 ON (a1.i = (a2.i - 1));

QUERY PLAN

Hash Join (cost=2693.00..6886.00 rows=100000 width=8)

Hash Cond: ((a2.i - 1) = a1.i)

-> Seq Scan on a a2 (cost=0.00..1443.00 rows=100000 width=4)

-> Hash (cost=1443.00..1443.00 rows=100000 width=4)

-> Seq Scan on a a1 (cost=0.00..1443.00 rows=100000 width=4)
```

auto_explain

- často se stává že dotaz / exekuční plán blbne nepredikovatelně (například je pomalý jen v noci)
- při následném ručním průzkumu se všechno zdá naprosto OK duchařina
- tento modul vám umožní exekuční plán odchytit právě když blbne
- máte stejné možnosti jako s EXPLAIN / EXPLAIN ANALYZE
- zalogovat můžete vše, jen dotazy přes nějaký limit apod.
- https://www.postgresql.org/docs/current/auto-explain.html

```
auto_explain.log_min_duration = 250
auto_explain.log_analyze = false
auto_explain.log_timing = false
auto_explain.log_verbose = false
auto_explain.log_buffers = true
auto_explain.log_format = yaml
auto_explain.log_nested_statements = false
auto_explain.sample_rate = 1.0
```

enable_*

- způsob jak ovlivnit exekuční plán (např. během ladění)
- nelze "hintovat" jako v jiných databázích (to je feature, ne bug)
- varianty operací ale lze zapnout/vypnout pro celý dotaz
 - ve skutečnosi nevypíná ale pouze výrazně znevýhodňuje

- enable_bitmapscan
- enable_gathermerge
- enable_hashagg
- enable_hashjoin
- enable_incremental_sort
- enable_indexscan
- enable_indexonlyscan
- enable material
- enable_memoize
- enable_mergejoin

- enable_nestloop
- enable_parallel_append
- enable_parallel_hash
- enable_partition_pruning
- enable_partitionwise_join
- enable_partitionwise_aggregate
- enable_seqscan
- enable sort
- enable_tidscan

Paralelismus

- cost proměnné
 - parallel_setup_cost
 - parallel_tuple_cost
- maximum "worker" procesů na "Gather"
 - max_parallel_workers_per_gather
- velikosti objektů (ne pro malé objekty)
 - min_parallel_index_scan_size
 - min_parallel_table_scan_size

Způsoby přístupu k tabulkám

Způsoby přístupu k tabulkám

- Sequetial Scan
- Index Scan
- Index Only Scan
- Bitmap Index Scan
- Function Scan
- CTE Scan
- TID Scan
- Foreign Scan
- ...

Sequential Scan

- nejjednodušší možný sken sekvenčně čte tabulku
- řádky může zpracovat filtrem (WHERE podmínka)

```
CREATE TABLE a AS SELECT i FROM gs(1,100000) s(i);

ANALYZE a;

EXPLAIN ANALYZE SELECT i FROM a WHERE i = 1000;

QUERY PLAN

Seq Scan on a (cost=0.00..1693.00 rows=1 width=4)

(actual time=0.080..6.866 rows=1 loops=1)

Filter: (i = 1000)

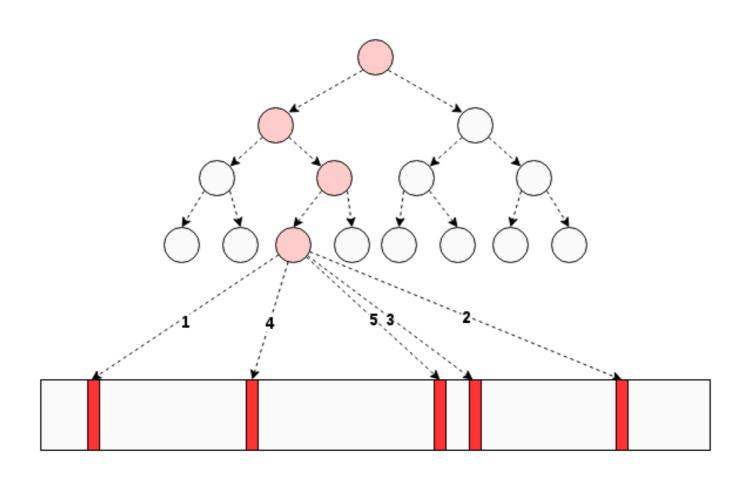
Total runtime: 6.880 ms
```

efektivní pro malé tabulky nebo při čtení "velké" části dat

(3 rows)

"nešpiní" shared buffers (ring buffer), synchronizované čtení

Index Scan

Index Scan

- datová struktura optimalizovaná pro hledání (typicky strom, ale ne nutně)
 - efektivní pro čtení malé části z velké tabulky
 - ne každá podmínka je použitelná pro index

Index Only Scan

- novinka v PostgreSQL 9.2, vylepšení Index Scanu
- pokud index obsahuje všechny potřebné sloupce, lze číst index
- efektivní pokud je dostupná informace o viditelnosti řádek na stránce

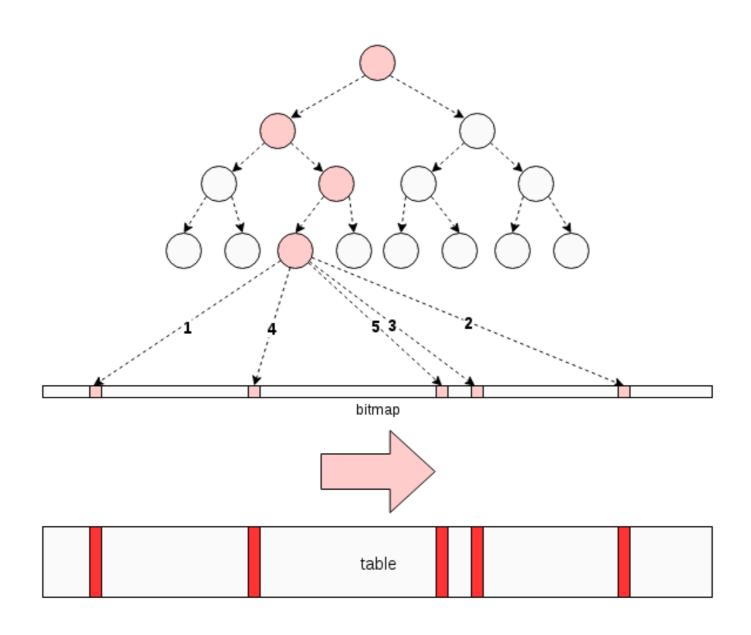
```
CREATE TABLE a (id INT, val INT8);
INSER INTO a SELECT i,i FROM gs(1,1000000) s(i);
CREATE INDEX a_idx on a(id, val);

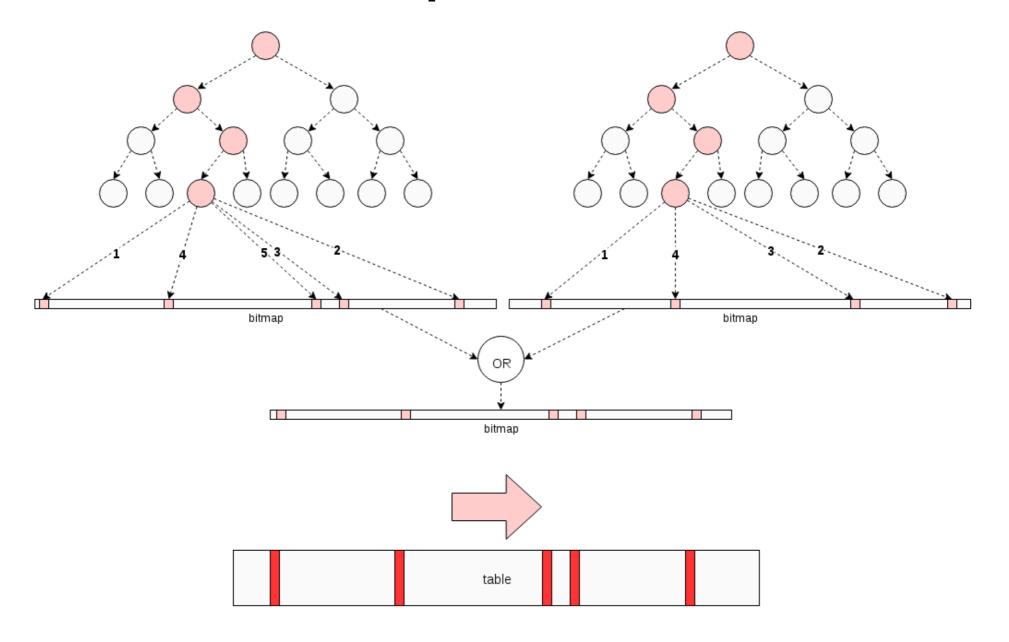
EXPLAIN SELECT val FROM a WHERE id = 230923;

QUERY PLAN

Index Only Scan using a_idx on a (cost=0.00..9.81 rows=1 width=8)
Index Cond: (id = 230923)
(2 rows)
```

- Index Scan je efektivní pouze pro selektivní podmínky (např. <5%)
 - nepoužitelné pro podmínky s velkou selektivitou (např. 20%)
 - náhodné I/O nad tabulkou (Index Scan)
 - overhead při práci s indexem (Index Only Scan)
- Bitmap Index Scan čte tabulku sekvenčně pomocí indexu
 - nejdříve na základě indexu vytvoří bitmapu řádek nebo stránek
 - pokud alespoň jedna řádka odpovídá tak "1" jinak "0"
 - bitmap může být více a může je kombinovat (AND, ...)
 - následně tabulku sekvenčně přečte pomocí bitmapy
 - musí dělat "recheck" protože neví které řádky vyhovují

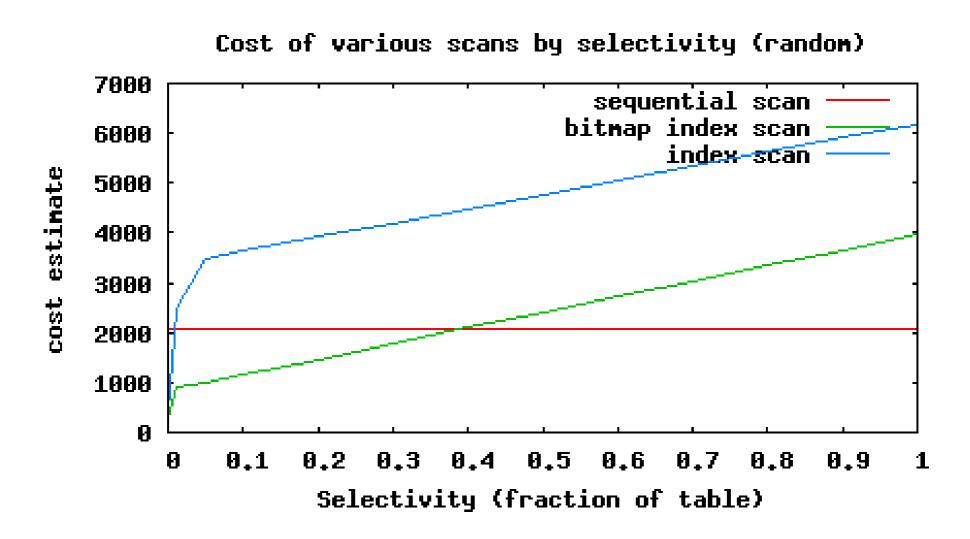


```
CREATE TABLE a AS SELECT mod(i,100) AS x,
                         mod(i,101) AS y FROM gs(1,1000000) s(i);
CREATE INDEX ax idx ON a(x);
CREATE INDEX ay idx ON a(y);
EXPLAIN SELECT * FROM a WHERE x < 5 AND y < 5;
                                   QUERY PLAN
Bitmap Heap Scan on a (cost=1867.73..5844.45 rows=2537 width=8)
 Recheck Cond: ((x < 5) \text{ AND } (y < 5))
  -> BitmapAnd (cost=1867.73..1867.73 rows=2537 width=0)
      -> Bitmap Index Scan on ax idx (cost=0.00..930.10 rows=50233 ...
            Index Cond: (x < 5)
      -> Bitmap Index Scan on ay idx (cost=0.00..936.12 rows=50503 ...
            Index Cond: (y < 5)
(7 rows)
```

Srovnání skenů

- vezměme tabulku (1M integerů v náhodném pořadí)
- sledujme cenu 3 základních plánů pro podmínku s různou selektivitou
- nutno vypínat/zapínat jednotlivé varianty
 - enable_seqscan = (on|off)
 - enable_indexscan = (on|off)
 - enable_bitmapscan = (on|off)

Srovnání skenů

Další operace

Agregace, třídění, LIMIT, ...

Agregace

- PostgreSQL má tři implementace agregace
 - vybírá se během plánování (nelze měnit za běhu)

Aggregate

v případech bez GROUP BY (takže vlastně jediná skupina)

Group Aggregate

- k detekci skupin využívá třídění vstupní relace
- nemusí čekat na dokončení agregace, ale potřebuje setříděný vstup

Hash Aggregate

- využívá hash tabulku, neumožňuje "batching"
- může alokovat hodně paměti (podhodnocený n_distinct)
- novější verze (13+) umí odlévat data na disk (nekončí OOM)

Agregace

cvičení: 09-agregace.sql

Agregace / OOM

- HashAggregate není adaptivní
 - plán nelze za běhu změnit (např. na Group Aggregate)
 - hash tabulka nepodporuje batching (na rozdíl od Hash Joinu)
- nestává se často, ale pokud OOM tak většinou z tohoto důvodu
- typicky je důsledkem nepřesných statistik na tabulce

```
EXPLAIN ANALYZE
SELECT i, count(*) FROM generate_series(1,100000000) s(i)
GROUP BY i;

SELECT i, count(i) FROM a GROUP BY i;
ERROR: out of memory
DETAIL: Failed on request of size 20.
```

Třídění

- tři základní varianty třídění
 - pomocí indexu (Index Scan / Index Only Scan)
 - v paměti (quick-sort)
 - na disku (merge sort)
- mezi quick-sort a merge-sortem se volí za běhu
 - dokud stačí RAM (work_mem), používá se quick-sort
 - poté se začne zapisovat na disk nikdy OOM
- třídění pomocí indexu má malé počáteční náklady
 - nemusí čekat na všechny řádky, vrací je hned
 - cena ale rychle roste (podle korelace s tabulkou apod.)
 - v případě Index Only Scan roste cena pomaleji

Třídění

```
EXPLAIN ANALYZE SELECT * FROM a ORDER BY i;
                             QUERY PLAN
Sort (cost=114082.84..116582.84 rows=1000000 width=4)
                  (actual time=1018.108..1230.263 rows=1000000 loops=1)
  Sort Key: i
  Sort Method: external merge Disk: 13688kB
   -> Seg Scan on a (cost=0.00..14425.00 rows=1000000 width=4)
                       (actual time=0.005..68.491 rows=1000000 loops=1)
 Total runtime: 1263.166 ms
(5 rows)
CREATE INDEX a idx ON a(i);
ANALYZE a;
EXPLAIN SELECT * FROM a ORDER BY i;
                             QUERY PLAN
Index Scan using a idx on a (cost=0.00..43680.14 rows=1000000 width=4)
(1 row)
```

cvičení: 10-trideni.sql

LIMIT/OFFSET

- zatím jsme pracovali s celkovou cenou (total cost)
- často ale není třeba vyhodnotit všechny řádky
 - například stačí jen ověřit existenci (LIMIT 1)
 - částé jsou "top N" dotazy (ORDER BY x LIMIT n)
- cena LIMIT je lineární interpolací databáze zná
 - startup a total cost "vnořené" operace
 - počty řádek (požadovaný a celkový)

```
startup_cost + (total_cost - startup_cost) * (rows / limit)
```

LIMIT a rovnoměrné rozložení

řádky vyhovující podmínce rovnoměrně rozloženy v tabulce

```
CREATE TABLE a (id INT);
INSERT INTO a SELECT mod(i,10000)
                FROM generate series(1,1000000) s(i);
EXPLAIN ANALYZE SELECT * FROM a WHERE id = 9999 LIMIT 1;
                           QUERY PLAN
Limit (cost=0.00..172.70 rows=1 width=4)
       (actual time=0.72..0.72 rows=1 loops=1)
   -> Seg Scan on a (cost=0.00..16925.00 rows=98 width=4)
                    (actual time=0.72..0.72 rows=1 loops=1)
         Filter: (id = 9999)
         Rows Removed by Filter: 9998
```

cvičení: 11-limit.sql

LIMIT a nerovnoměrné rozložení

- identifikace tohoto problému je poměrně těžká
 - všimněte si "rows removed by filter"

```
CREATE TABLE a (id INT);
INSERT INTO a SELECT i/100
                FROM generate series(1,1000000) s(i);
EXPLAIN ANALYZE SELECT * FROM a WHERE id = 9999 LIMIT 1;
                           QUERY PLAN
Limit (cost=0.00..172.70 rows=1 width=4)
       (actual time=71.00..71.00 rows=1 loops=1)
   -> Seg Scan on a (cost=0.00..16925.00 rows=98 width=4)
                    (actual time=71.00..71.00 rows=1 loops=1)
       Filter: (id = 9999)
       Rows Removed by Filter: 999899
```

cvičení: 11-limit.sql

Triggery

- dlouho "temná hmota" exekuce nikde nebylo vidět
 - kromě doby trvání dotazu ;-)
- zahrnuje i triggery které realizují referenční integritu
- častý problém cizí klíč bez indexu na child tabulce
 - změny nadřízené tabulky trvají dlouho (např. DELETE)
 - vyžadují totiž kontrolu podřízené tabulky

Triggery

```
CREATE TABLE parent (id INT PRIMARY KEY);
CREATE TABLE child (id INT PRIMARY KEY,
                    pid INT REFERENCES parent(id));
INSERT INTO parent SELECT i FROM generate series(1,100) s(i);
INSERT INTO child SELECT i, 1 from generate series(1,10000) s(i);
EXPLAIN ANALYZE DELETE FROM parent WHERE id > 1;
                            QUERY PLAN
Delete on parent (cost=0.00..2.25 rows=100 width=6)
                   (actual time=0.081..0.081 rows=0 loops=1)
   -> Seg Scan on parent (cost=0.00..2.25 rows=100 width=6)
                           (actual time=0.007..0.019 rows=99 loops=1)
         Filter: (id > 1)
        Rows Removed by Filter: 1
Trigger for constraint child_pid_fkey: time=75.671 calls=99
Total runtime: 75.774 ms
(6 rows)
                              cvičení: 12-triggery.sql
```

Joinování tabulek

Nested Loop, Hash Join, Merge Join

Joiny obecně

- všechny joiny pracují se dvěma vstupními relacemi
- první je označována jako vnější (outer), druhá jako vnitřní (inner)
 - nemá nic společného s inner/outer joinem
 - vychází z rozdílného postavení tabulek v algoritmech

join_collapse_limit = 8

- ovlivňuje jak moc může plánovač měnit pořadí tabulek během joinu
- lze zneužít ke "vnucení" pořadí použitím explicitního joinu
 SET join collapse limit = 1

geqo_threshold = 12

- určuje kdy se má opustit vyčerpávající hledání pořadí tabulek a přejít na genetický algoritmus
- rychlejší ale nemusí najít některé kombinace

- asi nejjednodušší možný algoritmus
 - smyčka přes "outer" tabulku, dohledání záznamu v "inner" tabulce
- vhodný pro málo iterací a/nebo levný vnitřní plán
 - např. maličká nebo dobře oindexovaná tabulka
- jediná varianta joinu pro kartézský součin a nerovnosti

cvičení: 13-nested-loop.sql

```
-- kartezsky soucin (bez podminky)
FOR x IN "outer tabulka" LOOP
    FOR y IN "inner tabulka" LOOP
        zkombinuj radky "x" a "y"
    END LOOP
END LOOP
-- podminka s indexem
FOR x IN "outer tabulka" LOOP
    FOR y IN "inner tabulka odpovidajici podmince" LOOP
        zkombinuj radky "x" a "y"
    END LOOP
END LOOP
```

cvičení: 13-nested-loop.sql

- kartézský součin není příliš obvyklý
- přidejme index a podmínku na jednu tabulku

```
CREATE INDEX b_idx ON b(i);
EXPLAIN SELECT * FROM a JOIN b USING (i) WHERE a.i < 10;

QUERY PLAN

Nested Loop (cost=0.00..240.63 rows=9 width=4)

-> Seq Scan on a (cost=0.00..170.00 rows=9 width=4)

Filter: (i < 10)

-> Index Scan using b_idx on b (cost=0.00..7.84 rows=1 width=4)

Index Cond: (i = a.i)

(5 rows)
```

- vypadá rozumněji, podobné plány jsou celkem běžné
- uvnitř většinou index (only) scan, maličká tabulka, ...

- ceny uvedené u vnitřního plánu jsou průměry na jedno volání
- loops počet volání vnitřního plánu (nemusí se nutně pustit vůbec)
- obvyklý problém č. 1: podstřelení odhadu počtu řádek první tabulky
- obvyklý problém č. 2: podstřelení ceny vnořeného plánu

- menší relaci načte do hash tabulky (pro rychlé vyhledání podle join klíče)
 - pokud se nevejde do work_mem, rozdělí ji na tzv. "batche"
- následně čte větší tabulku a v hash tabulce vyhledává záznamy
 - velká tabulka se batchuje "odpovídajícím" způsobem
 - řádky prvního batche se zjoinují rovnou
 - ostatní se zapíší do batchů (temporary soubory, může znamenat I/O)

```
h := hash("inner table")
FOR x IN "outer table" LOOP
    FOR y IN lookup(h, key) LOOP
        zkontroluj join podminku
        zkombinuj "x" a "y"
    END LOOP
END LOOP
```

- čím víc segmentů, tím hůře
 - může znamenat zapsání / opakovaného čtení velké části tabulky
 - jediné řešení asi je zvětšit work_mem (nebo vymyslet jinou query)
- jedna hash tabulka nepřekročí work_mem (dynamické batchování)
 - ale v plánu může být více hash joinů (násobek work_mem) :-(

cvičení: 14-hash-join.sql

```
EXPLAIN ANALYZE SELECT * FROM a JOIN b USING (i);
```

```
QUERY PLAN
```

- počet "bucketů" hash tabulky je také důležitý
 - podhodnocení => velký počet hodnot na jeden bucket
 - dlouhý seznam => pomalé vyhledávání v tabulce :-(
- vylepšeno v 9.5 dynamický počet bucketů, load faktor 1.0

Merge Join

- může být lepší než hash join pokud je setříděné nebo potřebuji setříděné
- v případě třídění pomocí indexu závisí na korelaci index-tabulka
- na rozdíl od hash joinu může mít velmi malou startovací cenu (vnořený index), což je výhodné pokud je třeba jenom pár prvních řádek (LIMIT)

Merge Join

```
DROP INDEX b_idx;

EXPLAIN SELECT * FROM a JOIN b USING (i) ORDER BY i;

QUERY PLAN

Merge Join (cost=10397.93..15627.93 rows=102582 width=69)

Merge Cond: (a.i = b.i)

-> Index Scan using a_idx on a (cost=0.00..3441.26 rows=100000 ...

-> Sort (cost=10397.93..10654.39 rows=102582 width=36)

Sort Key: b.i

-> Seq Scan on b (cost=0.00..1859.82 rows=102582 width=36)

(6 rows)
```

- při plánování dotazu může hrát roli i "nadřazený" uzel
 - v tomto případě "ORDER BY"
- zkuste odstranit ORDER BY část
 - exekuční plán by se měl změnit na jiný typ joinu

cvičení: 15-merge-join.sql

Merge Join

- můžeme setkat s tzv. re-scany, pokud joinujeme přes neunikátní sloupce
- typicky 1:M nebo M:N joiny přes cizí klíč(e)
- pokud je toto potřeba, objeví se "Materialize" uzel (tuplestore)

efektivní způsob jak uchovat řádky (tuples), omezeno work_mem

Poddotazy

Korelované a nekorelované, semi/anti-joiny

Nekorelovaný subselect

```
EXPLAIN SELECT a.id, (SELECT val FROM b LIMIT 1) AS val FROM a;
                             QUERY PLAN
Seq Scan on a (cost=0.02..145.02 rows=10000 width=4)
  InitPlan 1 (returns $0)
     -> Limit (cost=0.00..0.02 rows=1 width=4)
           -> Seg Scan on b (cost=0.00..155.00 rows=10000 width=4)
(4 rows)

    vyhodnoceno jen jednou na začátku

   přepis na join většinou méně efektivní (náklady na join převažují)
EXPLAIN SELECT a.id, x.val FROM a, (SELECT val FROM b LIMIT 1) x;
                            OUERY PLAN
Nested Loop (cost=0.00..245.03 rows=10000 width=8)
   -> Limit (cost=0.00..0.02 rows=1 width=4)
         -> Seg Scan on b (cost=0.00..155.00 rows=10000 width=4)
   -> Seg Scan on a (cost=0.00..145.00 \text{ rows}=10000 \text{ width}=4)
(4 rows)
```

Korelovaný subselect

```
CREATE TABLE a (id INT PRIMARY KEY);
CREATE TABLE b (id INT PRIMARY KEY, a id INT REFERENCES a (id),
               val INT, UNIQUE (a id));
INSERT INTO a SELECT i
                                    FROM gs(1,10000) s(i);
INSERT INTO b SELECT i, i, mod(i,23) FROM gs(1,10000) s(i);
EXPLAIN ANALYZE
 SELECT a.id, (SELECT val FROM b WHERE a id = a.id) AS val FROM a;
                        QUERY PLAN
Seg Scan on a (cost=0.00..82941.20 rows=10000 width=4)
             (actual time=0.023..14.477 rows=10000 loops=1)
SubPlan 1
   -> Index Scan using b_a_id_key on b (cost=0.00..8.28 rows=1 width=4)
                          (actual time=0.001..0.001 rows=1 loops=10000)
       Index Cond: (a id = a.id)
Total runtime: 14.920 ms
(5 rows)
```

SubPlan kroky jsou prováděny opakovaně (pro každý řádek skenu)

Korelovaný subselect

často lze efektivně přepsat na join

```
EXPLAIN SELECT a.id, b.val FROM a LEFT JOIN b ON (a.id = b.a_id);

QUERY PLAN

Hash Right Join (cost=270.00..675.00 rows=10000 width=8)

Hash Cond: (b.a_id = a.id)

-> Seq Scan on b (cost=0.00..155.00 rows=10000 width=8)

-> Hash (cost=145.00..145.00 rows=10000 width=4)

-> Seq Scan on a (cost=0.00..145.00 rows=10000 width=4)

(5 rows)
```

- výrazně nižší cena oproti ceně vnořeného index scanu (82941.20)
- není úplně ekvivalentní, takže to DB nemůže dělat automaticky
 - jinak se chová k duplicitám v "b" (join nespadne)
- přepis jde použít i na agregační subselecty, např.

EXISTS

```
CREATE TABLE a (id INT PRIMARY KEY);
CREATE TABLE b (id INT PRIMARY KEY);
INSERT INTO a SELECT i FROM gs(1,10000) s(i);
INSERT INTO b SELECT i FROM gs(1,10000) s(i);
SELECT * FROM a WHERE EXISTS (SELECT 1 FROM b WHERE id = a.id);
                           QUERY PLAN
Hash Semi Join (cost=270.00..665.00 rows=10000 width=4)
  Hash Cond: (a.id = b.id)
   -> Seq Scan on a (cost=0.00..145.00 rows=10000 width=4)
   -> Hash (cost=145.00..145.00 rows=10000 width=4)
         -> Seg Scan on b (cost=0.00..145.00 rows=10000 width=4)
SELECT * FROM a WHERE id IN (SELECT id FROM b);
                           QUERY PLAN
Hash Semi Join (cost=270.00..665.00 rows=10000 width=4)
  Hash Cond: (a.id = b.id)
   -> Seg Scan on a (cost=0.00..145.00 rows=10000 width=4)
   -> Hash (cost=145.00..145.00 rows=10000 width=4)
         -> Seg Scan on b (cost=0.00..145.00 rows=10000 width=4)
```

NOT EXISTS

Hádanka: Proč se tyto plány liší když pro EXISTS a IN jsou stejné?